

From sherds to streets Essays on later medieval archaeology

The present volume is a small collection of articles based on papers presented in spring 2013 at the international meeting hosted by the Tallinn University, Institute of History. Between April 26 and 28, PhD students of medieval and later archaeology from seven countries shared their thoughts and research results among a small group of interested colleagues. During the weekend, thirteen presentations on various aspects of later medieval and early modern period archaeology were handled, from the artefact studies to the landscape research and further on to the analysis of the stratigraphy of complicated buildings.

The event in Tallinn was a second attempt to bring together young scholars who have chosen to focus their research on the early medieval, medieval and post medieval material remains, e.g. the period from the 6th–7th centuries AD onwards. The first of these post-graduate meetings was jointly hosted by the University of Göttingen and the town of Einbeck in 2012 (see Kühne & Lehnberg 2013), the seminar in Tallinn (for a thorough overview, see Kühne 2014) was followed by a conference in Hall in Tyrol organized by the University of Innsbruck in March 2014. Next year's gathering will be in Lüneburg (2015), and after that probably in Riga (2016), thus it seems that a new tradition of annual conferences on medieval and later archaeologies has been established.

The initial idea behind the conference series was an effort to create a platform for the young scholars who are at the early stage of career-building – to discuss the ongoing research projects, meet the fellow graduate students with similar interests, as well as learn about future prospects on the job market (see Kühne & Lehnberg 2013, 253), which, in case of archaeology, can range from a few positions at universities, museums and heritage departments to working in the private sector (archaeological excavation firms and consultancies of cultural resource management, to name a few). Visiting different places and organizations is a good chance to get to know and think about the current trends in our profession, about the current driving force for medieval archaeology, the main problems for the newcomers, etc. On a very broad scale we can compare this with successful post-graduate conference series of medieval archaeology – early medieval archaeology student symposium (EMASS), an interactive forum run for, and by, graduate research students in Great Britain (see earlymedievalarchaeology.co.uk). It is to be hoped that the above-mentioned

conference series, started in 2012 in Einbeck will develop into a similar kind of lively forum for the younger generation archaeologists who will be shaping the discipline during the next decades.

To support this new interesting initiative it was decided that the papers presented in Tallinn should be published, both as a chance to practice the writing skills and as an opportunity to disseminate the ideas, generated during the daily work with the ongoing dissertation projects – hence the word ‘essay’ (essay, n – a trial, testing, proof; experiment; see Oxford English Dictionary, online: www.oed.com) in the title.

This volume presents one third of the papers given in Tallinn, due to the limited number of pages available and because of the tight deadline; a few others will be hopefully published in next issues of the Estonian Journal of Archaeology. In the near future, if possible, special compendiums linked to this conference series will be produced. The present volume serves as a stepping stone for this exciting development.

The publication of this issue was supported by the Tallinn University and by institutional research funding IUT (IUT18-8) of the Estonian Ministry of Education and Research.

Erki Russow

Kildudest tänavateni Esseid hiliskeskaja arheoloogiast

Käesolev ajakirjanumber on koostatud 2013. aasta kevadel Tallinnas TLÜ Ajaloo Instituudis toimunud rahvusvahelisel konverentsil esitatud ettekannete põhjal valminud artiklitest. 26.–28. aprillil 2013 tutvustasid seitsme riigi kesk- ja varauusaja arheoloogiale spetsialiseerunud doktorandid väikesele huviliste ringile oma uurimistöö tulemusi ning töö käigus tekkinud mõtteid. Paari päeva jooksul käsitleti kolmeteistkümnes esitluses mitmeid hiliskeskaja ja varauusaja arheoloogia aspekte alates esemeuurimustest kuni maastiku ning keeruliste ehitismälestiste stratigraafia analüüsini.

Tallinnas toimunud üritus oli teine katse kokku kutsuda noorema põlvkonna uurijaid, kes on oma uurimisteemade valikul keskendunud varakeskaja, keskaja või varauusaja ainelisele pärandile ehk ajavahemikule 6. sajandist 17. sajandini. Esimene doktorantide kohtumine toimus aasta varem Einbeckis Göttingeni ülikooli ja Einbecki linnavalitsuse võõrustamisel (vt Kühne & Lehnberg 2013). Tallinna konverentsile (pikemat ülevaadet vt Kühne 2014) järgnes märtsis 2014 Hall in Tyrolis kogunemine, mille organiseeris Innsbrucki ülikool. Järgmisel aastal on

kavas külastada Lüneburgi ja 2016. aasta kevadel plaanitakse kokku saada Riias. Nende arengute pinnalt võib väita, et tekkimas on uus konverentsiseeria, mis on pühendatud kesk- ja varauusaja arheoloogiale.

Nimetatud konverentsiseeria algne idee oli luua platvorm, kus noorema põlvkonna, alles oma karjääri alustavad uurijad saaksid tutvustada oma väitekirja teemasid, kohtuda samasuguste uurimishuvidega doktorantidega ja samas saada ka ülevaadet edasistest võimalustest tööturul (vt Kühne & Lehnberg 2013, 253). Arheoloogia puhul tähendab see suhteliselt avarat valikuvõimalust alates üksikutest vabanevatest töökohtadest ülikoolides, muuseumides ja muinsuskaitseasutustes ning lõpetades töökohtadega eraettevõtluses (kaevamisfirmadest kultuuripärandi haldamisega tegelevate ettevõteten). Erinevate kohtade ja asutuste külastamine annab hea võimaluse tutvuda ning mõelda, millised on meie elukutsega seotud hetketrendid, mis on keskaja arheoloogia mootor tänapäeval, millised on uustulnukate jaoks peamised kitsaskohad jne. Üldistades võime seda keskaja arheoloogia konverentsiseeriat kõrvutada Ühendkuningriigis kümnekond aastat tegutsenud varakeskaja arheoloogia üliõpilaste sümposiumiga (EMASS), mida korraldavad Suurbritannia kraadiõppurid (vt earlymedievalarchaeology.co.uk). Loodetavasti kujuneb 2012. aastal Einbeckis alanud konverentsiseeriast samasugune elav kohtumispaik noorema põlvkonna arheoloogidele, neile, kes hakkavad kujundama distsipliini tulevikku järgnevatel aastakümnetel.

Selle uue ja huvitava algatuse toetuseks otsustati Tallinnas toimunud konverentsil, et ettekandeid võiks tulevikus avaldada eraldi temaatilise kogumikuna – seda nii noortele uurijatele näpuharjutuseks kui ka võimalusena oma väitekirja koostamise ajal tekkinud mõtete levitamiseks.

Eesti Arheoloogiaajakirja käesolevas numbris on avaldatud kolmandik Tallinna konverentsi ettekannetest. Ajakirja mahupiirangute, aga ka toimetamisprotsessi pingelisuse tõttu jäävad mõned artiklid ootama avaldamist ajakirja järgmistes numbrites. Loodetavasti on võimalik tulevaste konverentside materjalid avaldada eraldi artiklikogumikena. Praegu valminud ajakirjanumber oleks esimene püüdlus selle poole.

Käesolev kogumik on avaldatud Tallinna Ülikooli uuringufondi ja Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi rahastatava institutsionaalse uurimistoetuse projekti (IUT18-8) toel.

Erki Russow

Kühne, C. 2014. II. Doktorandentagung Mittelalter- und Neuzeitarchäologie, Tallinn/Estland, 26.–28. April 2013. – Vom Schicksal der Dinge. Spolie – Wiederverwendung – Recycling. Ed. U. Klein & M. Untermann. (Mitteilungen der Deutschen Gesellschaft für Archäologie des Mittelalters und der Neuzeit, 26.) Paderborn, 159–163.

Kühne, C. & Lehnberg, B. 2013. Doktorandentagung Mittelalter- und Frühneuzeitarchäologie, 23.–25. März in Einbeck. – Archäologischer Kontext und soziale Interpretation. Ed. A. Diener, J. Müller & M. Untermann. (Mitteilungen der Deutschen Gesellschaft für Archäologie des Mittelalters und der Neuzeit, 25.) Paderborn, 253–255.